

УДК 517.95

ОБЕРНЕНА ЗАДАЧА ДЛЯ СИЛЬНО ВИРОДЖЕНОГО ПАРАБОЛІЧНОГО РІВНЯННЯ В ОБЛАСТІ З ВІЛЬНИМИ МЕЖАМИ

Надія ГРИНЦІВ

Львівський національний університет імені Івана Франка,
79000, Львів, вул. Університетська, 1

В області з вільними межами досліджено обернену задачу визначення старшого коефіцієнта в сильно виродженому повному параболічному рівнянні. Визначено умови існування та єдиності класичного розв'язку цієї задачі.

Ключові слова: обернена задача, сильне степеневе виродження, вільні межі, параболічне рівняння.

Задача, яку досліджуємо, поєднує коефіцієнтну обернену задачу з виродженням та задачу з вільними межами. Кожен з цих типів задач досліджували раніше. В [1, 2] в області з відомими межами вивчали обернені задачі визначення старшого коефіцієнта в повному параболічному рівнянні в випадках слабкого і сильного степеневого виродження. Подібну обернену задачу без виродження в області з вільними межами розглядали в [3]. Випадок слабкого виродження для параболічного рівняння в області з вільною межею досліджено в [4]. Мета нашої праці – за допомогою теореми Шаудера визначити умови існування класичного розв'язку оберненої задачі визначення коефіцієнта при старшій похідній у повному параболічному рівнянні з сильним степеневим виродженням в області з вільними межами. Доведення єдиності розв'язку згаданої задачі ґрунтується на оцінках розв'язку деякого рівняння, що містить невідомі функції.

1. Формулювання задачі та основні результати. В області $\Omega_T = \{(x, t) : h_1(t) < x < h_2(t), 0 < t < T\}$, де $x = h_1(t)$ та $x = h_2(t)$ – невідомі функції, розглядається обернена задача визначення коефіцієнта $a(t) > 0, t \in [0, T]$ в рівнянні

$$u_t = a(t)t^\beta u_{xx} + b(x, t)u_x + c(x, t)u + f(x, t), \quad (x, t) \in \Omega_T \quad (1)$$

з початковою умовою

$$u(x, 0) = \varphi(x), \quad h_1(0) \leq x \leq h_2(0) \quad (2)$$

та крайовими умовами

$$u(h_1(t), t) = \mu_1(t), \quad u(h_2(t), t) = \mu_2(t), \quad 0 \leq t \leq T, \quad (3)$$

де $h_1(0) = h_{10}$ та $\beta \geq 1$ – задані числа. Для визначення невідомого коефіцієнта та функцій, які задають межі області, задають додаткові так звані умови перевизначення вигляду

$$a(t)t^\beta u_x(h_1(t), t) = \mu_3(t), \quad 0 \leq t \leq T, \quad (4)$$

$$\int_{h_1(t)}^{h_2(t)} u(x, t) dx = \mu_4(t), \quad 0 \leq t \leq T, \quad (5)$$

$$\int_{h_1(t)}^{h_2(t)} xu(x, t) dx = \mu_5(t), \quad 0 \leq t \leq T. \quad (6)$$

Заміною змінних $y = \frac{x-h_1(t)}{h_2(t)-h_1(t)}$, $t = t$ задача (1)-(6) зводиться до оберненої стосовно невідомих $(a(t), h_1(t), h_3(t) = h_2(t) - h_1(t), v(y, t) = u(yh_3(t) + h_1(t), t))$ в області зі сталими межами $Q_T = \{(y, t) : 0 < y < 1, 0 < t < T\}$:

$$v_t = \frac{a(t)t^\beta}{h_3^2(t)} v_{yy} + \frac{b(yh_3(t) + h_1(t), t) + h_1'(t) + yh_3'(t)}{h_3(t)} v_y + c(yh_3(t) + h_1(t), t)v + f(yh_3(t) + h_1(t), t), \quad (y, t) \in Q_T, \quad (7)$$

$$v(y, 0) = \varphi(yh_3(0) + h_{10}), \quad 0 \leq y \leq 1, \quad (8)$$

$$v(0, t) = \mu_1(t), \quad v(1, t) = \mu_2(t), \quad 0 \leq t \leq T, \quad (9)$$

$$\frac{a(t)t^\beta}{h_3(t)} v_y(0, t) = \mu_3(t), \quad 0 \leq t \leq T, \quad (10)$$

$$h_3(t) \int_0^1 v(y, t) dy = \mu_4(t), \quad 0 \leq t \leq T. \quad (11)$$

$$h_1(t)\mu_4(t) + h_3^2(t) \int_0^1 yv(y, t) dy = \mu_5(t), \quad 0 \leq t \leq T. \quad (12)$$

Теорема 1. *Припустимо, що виконуються умови:*

1) $\varphi \in C^1[h_{10}, +\infty)$, $\varphi(x) \geq \varphi_0 > 0$, $x \in [h_{10}, +\infty)$, $\mu_i \in C^1[0, T]$, $i = 1, 2, 4, 5$, $\mu_i(t) > 0$, $t \in [0, T]$, $i = 1, 2, 4$, $b, f \in C^{2,0}([h_{10}, +\infty) \times [0, T])$, $c \in C^{1,0}([h_{10}, +\infty) \times [0, T])$, $f(x, t) \geq 0$, $c(x, t) \leq 0$, $(x, t) \in [h_{10}, +\infty) \times [0, T]$;

2) $\mu_3 \in C[0, T]$, $\mu_3(t) > 0$, $t \in (0, T]$, та існує скінченна границя $\lim_{t \rightarrow +0} \mu_3(t)t^{-\frac{\beta+1}{2}} = A_0 > 0$, $-\mu_1'(t) > 0$, $t \in [0, T]$, $|\mu_5'(t)| \leq A_1 t^{\frac{\beta-1}{2}+\gamma}$, $|\mu_4'(t)| \leq A_2 t^{\frac{\beta-1}{2}+\gamma}$, $t \in [0, T]$, $|b(x, t)| \leq A_3 t^{\frac{\beta-1}{2}+\gamma}$, $|b_x(x, t)| \leq A_4 t^{\frac{\beta-1}{2}+\gamma}$, $|b_{xx}(x, t)| \leq A_5 t^{\frac{\beta-1}{2}+\gamma}$, $|c(x, t)| \leq$

$\leq A_6 t^{\frac{\beta-1}{2}+\gamma}$, $|c_x(x,t)| \leq A_7 t^{\frac{\beta-1}{2}+\gamma}$, $|f(x,t)| \leq A_8 t^{\frac{\beta-1}{2}+\gamma}$, $|f_x(x,t)| \leq A_9 t^{\frac{\beta-1}{2}+\gamma}$, $(x,t) \in [h_{10}, +\infty) \times [0, T]$, де A_i , $i = 0, 9$ – деякі додатні сталі, $\gamma > 0$ – довільне фіксоване число;

3) $\varphi(h_{10}) = \mu_1(0)$, $\varphi(h_2(0)) = \mu_2(0)$.

Тоді можна зазначити таке число T_0 , $0 < T_0 \leq T$, яке визначається вихідними даними, що розв'язок $(a, h_1, h_3, v) \in C[0, T_0] \times (C^1[0, T_0])^2 \times C^{2,1}(Q_{T_0}) \cap (\overline{Q}_{T_0})$, $v_y(0, t) \in C(0, T_0]$, $a(t) > 0$, $h_3(t) > 0$, $t \in [0, T_0]$ задачі (7)-(12) існує і єдиний.

2. Зведення задачі (7)-(12) до системи рівнянь. Визначимо початкове значення функції $x = h_2(t)$, яка задає невідому межу області. Згідно з умовами (2), (5) та припущеннями теореми існує єдине число $h_2(0) > h_{10}$, яке є розв'язком рівняння

$$\int_{h_{10}}^{h_2(0)} \varphi(x) dx = \mu_4(0).$$

Тому надалі різницю $h_{30} = h_2(0) - h_{10}$ вважатимемо відомою.

До розв'язку задачі (7)-(9) застосуємо принцип максимуму [5, с. 25]. Отримаємо оцінку знизу функції $v(y, t)$

$$v(y, t) \geq M_1 > 0, \quad (y, t) \in \overline{Q}_T, \quad (13)$$

де стала M_1 залежить від вихідних даних задачі. Знайдена оцінка дає змогу оцінити функції $h_3(t)$, $h_1(t)$, враховуючи рівняння (11), (12)

$$h_3(t) \leq \frac{1}{M_1} \max_{[0, T]} \mu_4(t) \equiv H_1 < \infty, \quad t \in [0, T], \quad (14)$$

$$|h_1(t)| \leq \frac{\mu_5(t)}{\mu_4(t)} + \frac{\mu_4(t)}{\int_0^1 v(y, t) dy} \equiv H_2, \quad t \in [0, T]. \quad (15)$$

Використовуючи знову принцип максимуму для розв'язку задачі (7)-(9), одержуємо

$$v(y, t) \leq M_2 < +\infty, \quad (y, t) \in \overline{Q}_T \quad (16)$$

і згідно з (11)

$$h_3(t) \geq \frac{1}{M_2} \min_{[0, T]} \mu_4(t) \equiv H_0 > 0, \quad t \in [0, T]. \quad (17)$$

Позначимо $q(t) = \frac{a(t)}{h_3^2(t)}$, $p(t) = h_1'(t)$, $r(t) = h_3'(t)$, $\omega(y, t) = v_y(y, t)$. Припустивши тимчасово, що функції $a(t)$, $h_1(t)$, $h_3(t)$ – відомі, пряму задачу (7)-(9) замінимо

еквівалентною системою інтегральних рівнянь

$$v(y, t) = v_0(y, t) + \int_0^t \int_0^1 G_1(y, t, \eta, \tau) \left(\frac{b(\eta h_3(\tau) + h_1(\tau), \tau) + p(\tau) + \eta r(\tau)}{h_3(\tau)} \omega(\eta, \tau) + c(\eta h_3(\tau) + h_1(\tau), \tau) v(\eta, \tau) \right) d\eta d\tau, \quad (y, t) \in \overline{Q}_T, \quad (18)$$

$$\omega(y, t) = v_{0y}(y, t) + \int_0^t \int_0^1 G_{1y}(y, t, \eta, \tau) \left(\frac{b(\eta h_3(\tau) + h_1(\tau), \tau) + p(\tau) + \eta r(\tau)}{h_3(\tau)} \omega(\eta, \tau) + c(\eta h_3(\tau) + h_1(\tau), \tau) v(\eta, \tau) \right) d\eta d\tau, \quad (y, t) \in Q_T, \quad (19)$$

де через $G_k(y, t, \eta, \tau)$, $k = 1, 2$ позначено функції Гріна k -ї крайової задачі для рівняння

$$v_t = q(t)t^\beta v_{yy} + f(yh_3(t) + h_1(t), t). \quad (20)$$

Їх визначають формулою

$$G_k(y, t, \eta, \tau) = \frac{1}{2\sqrt{\pi(\theta(t) - \theta(\tau))}} \sum_{n=-\infty}^{+\infty} \left(\exp\left(-\frac{(y - \eta + 2n)^2}{4(\theta(t) - \theta(\tau))}\right) + (-1)^k \exp\left(-\frac{(y + \eta + 2n)^2}{4(\theta(t) - \theta(\tau))}\right) \right), \quad k = 1, 2,$$

де $\theta(t) = \int_0^t q(\tau)\tau^\beta d\tau$. Розв'язок рівняння (20) з умовами (8), (9) позначено через $v_0(y, t)$ і він має вигляд

$$v_0(y, t) = \int_0^1 G_1(y, t, \eta, 0) \varphi(\eta h_{30} + h_{10}) d\eta + \int_0^t G_{1\eta}(y, t, 0, \tau) \tau^\beta q(\tau) \mu_1(\tau) d\tau - \int_0^t G_{1\eta}(y, t, 1, \tau) \tau^\beta q(\tau) \mu_2(\tau) d\tau + \int_0^t \int_0^1 G_1(y, t, \eta, \tau) f(\eta h_3(\tau) + h_1(\tau), \tau) d\eta d\tau. \quad (21)$$

Продиференціюємо рівність (21) по y . Використовуючи властивості функції Гріна $G_{1y} = -G_{2\eta}$, $G_{2\tau} = -\tau^\beta q(\tau) G_{2\eta\eta}$ та інтегруючи частинами, знаходимо

$$\begin{aligned} \omega_0(y, t) = & h_{30} \int_0^1 G_2(y, t, \eta, 0) \varphi'(\eta h_{30} + h_{10}) d\eta + \int_0^t G_2(y, t, 0, \tau) (f(h_1(\tau), \tau) - \mu_1'(\tau)) d\tau + \\ & + \int_0^t G_2(y, t, 1, \tau) (\mu_2'(\tau) - f(h_3(\tau) + h_1(\tau), \tau)) d\tau + \\ & + \int_0^t \int_0^1 G_2(y, t, \eta, \tau) h_3(\tau) f_x(\eta h_3(\tau) + h_1(\tau), \tau) d\eta d\tau. \end{aligned} \quad (22)$$

З умов (10)-(12) отримуємо

$$q(t)t^\beta\omega(0,t) = \frac{\mu_3(t)}{h_3(t)}, \quad t \in [0, T], \quad (23)$$

$$h_3(t) = \frac{\mu_4(t)}{\int_0^1 v(y,t)dy}, \quad t \in [0, T], \quad (24)$$

$$h_1(t)\mu_4(t) = \mu_5(t) - h_3^2(t) \int_0^1 yv(y,t)dy, \quad t \in [0, T]. \quad (25)$$

Продиференціюємо рівності (11), (12). Враховуючи рівняння (7), умови (8), (9) та використовуючи інтегрування частинами, одержуємо

$$\begin{aligned} p(t)\mu_1(t) &= \frac{\mu_5'(t)}{h_3(t)} - \mu_4'(t) \left(\frac{h_1(t)}{h_3(t)} + 1 \right) - b(h_1(t), t)\mu_1(t) - h_3(t)q(t)t^\beta(\omega(0,t) + \mu_1(t) - \\ &- \mu_2(t)) + \int_0^1 b(yh_3(t) + h_1(t), t)v(y,t)dy - h_3(t) \int_0^1 (1-y)((b_x(yh_3(t) + h_1(t), t) - \\ &- c(yh_3(t) + h_1(t), t))v(y,t) - f(yh_3(t) + h_1(t), t))dy, \quad t \in [0, T], \quad (26) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} p(t)(\mu_2(t) - \mu_1(t)) + r(t)\mu_2(t) &= \mu_4'(t) - h_3(t)q(t)t^\beta(\omega(1,t) - \omega(0,t)) + b(h_1(t), t)\mu_1(t) - \\ &- b(h_3(t) + h_1(t), t)\mu_2(t) + h_3(t) \int_0^1 ((b_x(yh_3(t) + h_1(t), t) - c(yh_3(t) + h_1(t), t))v(y,t) - \\ &- f(yh_3(t) + h_1(t), t))dy, \quad t \in [0, T]. \quad (27) \end{aligned}$$

Отже, задачу (7)-(12) зведено до системи рівнянь (18), (19), (23)-(27). Задача (7)-(12) та згадана система еквівалентні в такому сенсі: якщо $(a(t), h_1(t), h_3(t), v(y, t))$ є розв'язком задачі (7)-(12), то $q(t) = \frac{a(t)}{h_3^2(t)}$, $h_1(t)$, $h_3(t)$, $p(t) = h_1'(t)$, $r(t) = h_3'(t)$, $v(y, t)$, $\omega(y, t) = v_y(y, t)$ – неперервний розв'язок системи (18), (19), (23)-(27), і навпаки, якщо $(q(t), h_1(t), h_3(t), p(t), r(t), v(y, t), \omega(y, t))$ – неперервний розв'язок системи (18), (19), (23)-(27), то $a \in C[0, T]$, $h_1, h_3 \in C^1[0, T]$, $v \in C^{2,1}(Q_T) \cap C(\overline{Q}_T)$, $v_y(0, t) \in C(0, T]$ є розв'язком задачі (7)-(12).

Справді, нехай $(q(t), h_1(t), h_3(t), p(t), r(t), v(y, t), \omega(y, t))$ – неперервний розв'язок системи рівнянь (18), (19), (23)-(27). Припущення теореми дають змогу продиференціювати рівність (18) по y . Порівнюючи праві частини отриманої рівності і рівності (19), одержуємо $\omega(y, t) = v_y(y, t)$, $(y, t) \in Q_T$. Крім того, $v_y(0, \cdot) \in C(0, T]$. Підставляючи в (18) замість $\omega(y, t)$ функцію $v_y(y, t)$, матимемо, що $v \in C^{2,1}(Q_T) \cap C(\overline{Q}_T)$, задовольняє рівняння

$$\begin{aligned} v_t &= q(t)t^\beta v_{yy} + \frac{b(yh_3(t) + h_1(t), t) + p(t) + yr(t)}{h_3(t)} v_y + c(yh_3(t) + h_1(t), t)v + \\ &+ f(yh_3(t) + h_1(t), t) \quad (28) \end{aligned}$$

та умови (8), (9).

Продиференціюємо рівності (24), (25), використовуючи рівняння (28) та умови (8), (9)

$$\begin{aligned} & \frac{h_1'(t)\mu_4(t)}{h_3(t)} - h_3'(t)\left(\frac{\mu_4(t)}{h_3(t)} - 2\int_0^1 yv(y,t)dy\right) + p(t)\left(\mu_1(t) - \frac{\mu_4(t)}{h_3(t)}\right) + r(t)\left(\frac{\mu_4(t)}{h_3(t)} - \right. \\ & \left. - 2\int_0^1 yv(y,t)dy\right) = \frac{\mu_5'(t)}{h_3(t)} - \mu_4'(t)\left(\frac{h_1(t)}{h_3(t)} + 1\right) - b(h_1(t),t)\mu_1(t) - h_3(t)q(t)t^\beta(\omega(0,t) + \\ & + \mu_1(t) - \mu_2(t)) + \int_0^1 b(yh_3(t) + h_1(t),t)v(y,t)dy - h_3(t)\int_0^1 (1-y)((b_x(yh_3(t) + h_1(t),t) - \\ & - c(yh_3(t) + h_1(t),t))v(y,t) - f(yh_3(t) + h_1(t),t)), \quad t \in [0, T], \end{aligned} \quad (29)$$

$$\begin{aligned} & \frac{h_3'(t)\mu_4(t)}{h_3(t)} + p(t)(\mu_2(t) - \mu_1(t)) + r(t)\left(\mu_2(t) - \frac{\mu_4(t)}{h_3(t)}\right) = \mu_4'(t) - h_3(t)q(t)t^\beta(\omega(1,t) - \\ & - \omega(0,t)) + b(h_1(t),t)\mu_1(t) - b(h_3(t) + h_1(t),t)\mu_2(t) + h_3(t)\int_0^1 ((b_x(yh_3(t) + h_1(t),t) - \\ & - c(yh_3(t) + h_1(t),t))v(y,t) - f(yh_3(t) + h_1(t),t))dy, \quad t \in [0, T]. \end{aligned} \quad (30)$$

Звідси, враховуючи припущення теореми, робимо висновок, що $h_1, h_3 \in C^1[0, T]$. Відніmemo від (30) рівність (27). Враховуючи, що $\omega(y, t) = v_y(y, t)$, отримуємо

$$\frac{\mu_4(t)}{h_3(t)}(r(t) - h_3'(t)) = 0,$$

звідки, використовуючи умови теореми, маємо $r(t) = h_3'(t)$. Віднявши тепер від (29) рівність (26), знаходимо $p(t) = h_1'(t)$. Підставляючи в (28) замість $r(t), p(t)$ знайдені значення, а замість $q(t)$ - дріб $\frac{a(t)}{h_3^2(t)}$, приходимо до рівняння (7). Після цього умови (23)-(25) еквівалентні відповідно (10)-(12), що й завершує доведення еквівалентності.

3. Доведення існування розв'язку задачі (7)-(12). Доведемо, що існує розв'язок системи рівнянь (18), (19), (23)-(27). Для цього використаємо теорему Шаудера про нерухому точку цілком неперервного оператора. Знайдемо апіорні оцінки розв'язків системи. З еквівалентності задачі (7)-(12) та системи рівнянь (18), (19), (23)-(27) випливає, що для функцій $h_1(t), h_3(t), v(y, t)$ правильні оцінки (13)-(17). Тому залишилось оцінити функції $p(t), r(t), q(t), \omega(y, t)$. Визначимо поведінку функції $\omega(y, t)$ при $t \rightarrow +0$. Позначимо $W(t) = \max_{y \in [0,1]} |\omega(y, t)|$, $h_{3min}(t) = \min_{0 \leq \tau \leq t} h_3(\tau)$, $h_{3max}(t) = \max_{0 \leq \tau \leq t} h_3(\tau)$, $q_{min}(t) = \min_{0 \leq \tau \leq t} q(\tau)$, $q_{max}(t) = \max_{0 \leq \tau \leq t} q(\tau)$. Враховуючи рівність

$$\int_0^1 G_2(y, t, \eta, \tau) d\eta = 1, \quad (31)$$

одержуємо, що перший і четвертий інтеграли з (22) обмежені сталими, які залежать від вихідних даних задачі (7)-(12)

$$\left| \int_0^1 G_2(y, t, \eta, 0) \varphi'(\eta h_0) d\eta \right| \leq C_1, \quad \left| \int_0^1 \int_0^t G_2(y, t, \eta, \tau) h(\tau) f_\eta(\eta h(\tau), \tau) d\eta d\tau \right| \leq C_2. \quad (32)$$

Для оцінки двох інших доданків використаємо таку оцінку функції Гріна

$$G_2(y, t, \eta, \tau) \leq C_3 + \frac{C_4}{\sqrt{\theta(t) - \theta(\tau)}}. \quad (33)$$

Отримаємо

$$|\omega_0(y, t)| \leq C_5 + C_6 \int_0^t \frac{d\tau}{\sqrt{\theta(t) - \theta(\tau)}}. \quad (34)$$

Враховуючи нерівність

$$\int_0^1 |G_{1y}(y, t, \eta, \tau)| d\eta \leq \frac{C_7}{\sqrt{\theta(t) - \theta(\tau)}} \quad (35)$$

та припущення теореми, з рівняння (19) знаходимо

$$\begin{aligned} W(t) \leq & C_5 + C_6 \int_0^t \frac{d\tau}{\sqrt{\theta(t) - \theta(\tau)}} + C_8 \int_0^t \frac{\tau^{\frac{\beta-1}{2} + \gamma}}{\sqrt{\theta(t) - \theta(\tau)}} d\tau + \\ & + C_9 \int_0^t \frac{\tau^{\frac{\beta-1}{2} + \gamma} + |p(\tau)| + |r(\tau)|}{\sqrt{\theta(t) - \theta(\tau)}} W(\tau) d\tau, \quad (y, t) \in Q_T. \end{aligned} \quad (36)$$

Функції $p(t), r(t)$ оцінимо, використовуючи (26), (27). Враховуючи умови теореми, маємо

$$|p(t)| \leq C_{10} t^{\frac{\beta-1}{2} + \gamma} + C_{11} q(t) t^\beta + C_{12} q(t) t^\beta W(t), \quad t \in [0, T], \quad (37)$$

$$|r(t)| \leq C_{13} t^{\frac{\beta-1}{2} + \gamma} + C_{14} q(t) t^\beta + C_{15} q(t) t^\beta W(t), \quad t \in [0, T]. \quad (38)$$

Розглянемо інтеграл

$$\int_0^t \frac{d\tau}{\sqrt{\theta(t) - \theta(\tau)}} \leq \frac{C_{16}}{\sqrt{q_{\min}(t)}} \int_0^t \frac{d\tau}{\sqrt{t^{\beta+1} - \tau^{\beta+1}}} \leq \frac{C_{17}}{t^{\frac{\beta-1}{2}} \sqrt{q_{\min}(t)}}. \quad (39)$$

Підставляючи (37)–(39) у (36), одержимо

$$\begin{aligned} W(t) \leq & C_5 + \frac{C_{18}}{t^{\frac{\beta-1}{2}} \sqrt{q_{\min}(t)}} + \frac{C_{19} t^\gamma}{\sqrt{q_{\min}(t)}} + \frac{C_{20}}{t^{\frac{\beta}{2}} \sqrt{q_{\min}(t)}} \int_0^t \frac{\tau^{\frac{\beta-1}{2} + \gamma} W(\tau)}{\sqrt{t - \tau}} d\tau + \\ & + \frac{C_{21} q_{\max}(t)}{t^{\frac{\beta}{2}} \sqrt{q_{\min}(t)}} \int_0^t \frac{\tau^\beta W(\tau)}{\sqrt{t - \tau}} d\tau + \frac{C_{22} q_{\max}(t)}{t^{\frac{\beta}{2}} \sqrt{q_{\min}(t)}} \int_0^t \frac{\tau^\beta W^2(\tau)}{\sqrt{t - \tau}} d\tau, \end{aligned} \quad (40)$$

звідки робимо висновок, що $\omega(y, t)$ поводить себе як $\frac{C_{23}}{t^{\frac{\beta-1}{2}}}$ при $t \rightarrow +0$.

Для того, щоб оцінити $q(t)$ зверху, оцінимо $\omega(0, t)$ знизу, враховуючи (19), (22). Оскільки $G_2(0, t, 1, \tau) \leq C_{24}$, то, враховуючи (32), (35), знаходимо

$$\begin{aligned} \omega(0, t) \geq & \int_0^t G_2(0, t, 0, \tau)(f(p_1(\tau), \tau) - \mu'_1(\tau))d\tau - C_{25} - C_{26} \int_0^t \frac{\tau^{\frac{\beta-1}{2}+\gamma}}{\sqrt{\theta(t) - \theta(\tau)}}d\tau - \\ & - C_{27} \int_0^t \frac{\tau^{\frac{\beta-1}{2}+\gamma} + |p(\tau)| + |r(\tau)|}{\sqrt{\theta(t) - \theta(\tau)}}W(\tau)d\tau, \quad t \in (0, T]. \end{aligned} \quad (41)$$

Оцінимо перший інтеграл з останньої нерівності, використовуючи зображення функції Гріна

$$\begin{aligned} \int_0^t G_2(0, t, 0, \tau)(f(h_1(\tau), \tau) - \mu'_1(\tau))d\tau &= \frac{1}{\sqrt{\pi}} \int_0^t \frac{f(h_1(\tau), \tau) - \mu'_1(\tau)}{\sqrt{\theta(t) - \theta(\tau)}}d\tau + \\ + \frac{2}{\sqrt{\pi}} \int_0^t \frac{f(h_1(\tau), \tau) - \mu'_1(\tau)}{\sqrt{\theta(t) - \theta(\tau)}} \sum_{n=1}^{\infty} \exp\left(-\frac{n^2}{\theta(t) - \theta(\tau)}\right)d\tau &\geq \frac{1}{\sqrt{\pi}} \int_0^t \frac{f(h_1(\tau), \tau) - \mu'_1(\tau)}{\sqrt{\theta(t) - \theta(\tau)}}d\tau. \end{aligned}$$

Використовуючи нерівності (37), (38) та поведінку функції $\omega(y, t)$ при $t \rightarrow +0$, робимо висновок, що особливості двох інших інтегралів з (41) є меншими за особливість першого. Тому для довільного фіксованого r : $0 < r < 1$ існує таке число t_1 : $0 < t_1 \leq T$, що

$$\begin{aligned} C_{25} + C_{26} \int_0^t \frac{\tau^{\frac{\beta-1}{2}+\gamma}}{\sqrt{\theta(t) - \theta(\tau)}}d\tau + C_{27} \int_0^t \frac{\tau^{\frac{\beta-1}{2}+\gamma} + |p(\tau)| + |r(\tau)|}{\sqrt{\theta(t) - \theta(\tau)}}W(\tau)d\tau &\leq \\ &\leq \frac{r}{\sqrt{\pi}} \int_0^t \frac{f(h_1(\tau), \tau) - \mu'_1(\tau)}{\sqrt{\theta(t) - \theta(\tau)}}d\tau, \quad t \in [0, t_1]. \end{aligned}$$

Тоді з (41) отримуємо

$$\omega(0, t) \geq \frac{1-r}{\sqrt{\pi}} \int_0^t \frac{f(h_1(\tau), \tau) - \mu'_1(\tau)}{\sqrt{\theta(t) - \theta(\tau)}}d\tau, \quad t \in (0, t_1]. \quad (42)$$

Підставивши (42) в (23), одержимо

$$\begin{aligned}
q(t) &\leq \frac{\mu_3(t)}{\frac{1-r}{\sqrt{\pi}} t^\beta h_3(t) \int_0^t \frac{f(h_1(\tau), \tau) - \mu'_1(\tau)}{\sqrt{\theta(t) - \theta(\tau)}} d\tau} \leq \\
&\leq \frac{\sqrt{\pi} \mu_3(t) \sqrt{q_{max}(t)}}{(1-r) \sqrt{1+\beta} t^\beta h_{3min}(t) \int_0^t \frac{f(h_1(\tau), \tau) - \mu'_1(\tau)}{\sqrt{t^{\beta+1} - \tau^{\beta+1}}} d\tau}, \quad t \in [0, t_1]. \quad (43)
\end{aligned}$$

Введемо позначення

$$K(t) \equiv \frac{\sqrt{\pi} \mu_3(t)}{\sqrt{1+\beta} t^\beta \int_0^t \frac{f(h_1(\tau), \tau) - \mu'_1(\tau)}{\sqrt{t^{\beta+1} - \tau^{\beta+1}}} d\tau}. \quad (44)$$

Згідно з умовами теореми $K(t)$ неперервна та додатна на $(0, T]$. Використовуючи теорему про середнє та заміну змінних $z = \tau/t$, доведемо існування границі

$$\begin{aligned}
\lim_{t \rightarrow +0} K(t) &= \lim_{t \rightarrow +0} \frac{\sqrt{\pi} \mu_3(t)}{\sqrt{1+\beta} t^\beta (f(h_1(\tilde{t}), \tilde{t}) - \mu'_1(\tilde{t})) \int_0^t \frac{d\tau}{\sqrt{t^{1+\beta} - \tau^{1+\beta}}}} = \\
&= \sqrt{\frac{\pi}{1+\beta}} \frac{A_0}{(f(h_{10}, 0) - \mu'_1(0)) I_1} > 0,
\end{aligned}$$

де $\tilde{t} \in [0, T]$, $I_1 = \int_0^1 \frac{dz}{\sqrt{1-z^{\beta+1}}}$.

Враховуючи (44), з (43) матимемо

$$q(t) \leq \frac{K(t)}{(1-r) h_{3min}(t)} \sqrt{q_{max}(t)}, \quad \text{або} \quad q_{max}(t) \leq \frac{K_{max}^2(t)}{(1-r)^2 h_{3min}^2(t)}, \quad (45)$$

де $K_{max}(t) = \max_{0 \leq \tau \leq t} K(\tau)$. Остаточно отримуємо

$$q(t) \leq B_1, \quad \text{де} \quad B_1 = \frac{K_{max}^2(T)}{(1-r)^2 h_{3min}^2(T)}, \quad t \in [0, t_1]. \quad (46)$$

Оцінимо $\omega(0, t)$ зверху. Згідно з (19), (22) маємо

$$\omega(0, t) \leq C_{28} + \frac{1}{\sqrt{\pi}} \int_0^t \frac{f(h_1(\tau), \tau) - \mu'_1(\tau)}{\sqrt{\theta(t) - \theta(\tau)}} d\tau + C_{29} \int_0^t \frac{\tau^{\frac{\beta-1}{2} + \gamma}}{\sqrt{\theta(t) - \theta(\tau)}} d\tau +$$

$$+C_{30} \int_0^t \frac{\tau^{\frac{\beta-1}{2}+\gamma} + |p(\tau)| + |r(\tau)|}{\sqrt{\theta(t) - \theta(\tau)}} W(\tau) d\tau.$$

Підставимо останню нерівність в (23). Використовуючи (37)-(38), (46), одержимо

$$\begin{aligned} q(t) \geq & \frac{K(t)\sqrt{q_{\min}(t)}}{h_{3\max}(t)} \left(C_{31}t^{\frac{\beta-1}{2}} + 1 + C_{32}t^{\frac{\beta-1}{2}+\gamma} + C_{33}t^{\frac{\beta-1}{2}} \int_0^t \frac{\tau^{\frac{\beta-1}{2}+\gamma} W(\tau)}{\sqrt{t^{\beta+1} - \tau^{\beta+1}}} d\tau + C_{34}t^{\frac{\beta-1}{2}} \times \right. \\ & \left. \times \int_0^t \frac{\tau^\beta W(\tau)}{\sqrt{t^{\beta+1} - \tau^{\beta+1}}} d\tau + C_{35}t^{\frac{\beta-1}{2}} \int_0^t \frac{\tau^\beta W^2(\tau)}{\sqrt{t^{\beta+1} - \tau^{\beta+1}}} d\tau \right)^{-1} \geq \frac{K(t)\sqrt{q_{\min}(t)}}{(1+r)h_{3\max}(t)}, \quad (47) \end{aligned}$$

$t \in [0, t_2]$, де число $t_2 : 0 < t_2 \leq T$ таке, що правильна нерівність

$$\begin{aligned} & C_{31}t^{\frac{\beta-1}{2}} + C_{32}t^{\frac{\beta-1}{2}+\gamma} + C_{33}t^{\frac{\beta-1}{2}} \int_0^t \frac{\tau^{\frac{\beta-1}{2}+\gamma} W(\tau)}{\sqrt{t^{\beta+1} - \tau^{\beta+1}}} d\tau + C_{34}t^{\frac{\beta-1}{2}} \int_0^t \frac{\tau^\beta W(\tau)}{\sqrt{t^{\beta+1} - \tau^{\beta+1}}} d\tau + \\ & + C_{35}t^{\frac{\beta-1}{2}} \int_0^t \frac{\tau^\beta W^2(\tau)}{\sqrt{t^{\beta+1} - \tau^{\beta+1}}} d\tau \leq C_{31}t^{\frac{\beta-1}{2}} + C_{32}t^{\frac{\beta-1}{2}+\gamma} + C_{36}t^\gamma + C_{37}t^{\frac{\beta+1}{2}} + C_{38}t \leq r, \end{aligned}$$

при $t \in [0, t_2]$. Тоді

$$q_{\min}(t) \geq \frac{K_{\min}^2(t)}{(1+r)^2 h_{3\max}^2(t)}, \quad \text{або} \quad q(t) \geq B_0, \quad t \in [0, t_2], \quad (48)$$

де $K_{\min}(t) = \min_{0 \leq \tau \leq t} K(\tau)$, $B_0 = \frac{K_{\min}^2(T)}{(1+r)^2 h_{3\max}^2(T)} > 0$.

Враховуючи (46), (48), з (40) знаходимо

$$W(t) \leq C_5 + \frac{C_{39}}{t^{\frac{\beta-1}{2}}} + C_{40}t^\gamma + \frac{C_{41}}{t^{\frac{\beta}{2}}} \int_0^t \frac{(\tau^{\frac{\beta-1}{2}+\gamma} + \tau^\beta)W(\tau)}{\sqrt{t-\tau}} d\tau + \frac{C_{42}}{t^{\frac{\beta}{2}}} \int_0^t \frac{\tau^\beta W^2(\tau)}{\sqrt{t-\tau}} d\tau. \quad (49)$$

Домножимо обидві частини нерівності (49) на $t^{\frac{\beta-1}{2}}$ і прийmemo $W_1(t) = W(t)t^{\frac{\beta-1}{2}}$. Отримаємо

$$W_1(t) = C_{43}t^{\frac{\beta-1}{2}} + C_{44} + C_{45}t^{-\frac{1}{2}} \int_0^t \frac{(\tau^\gamma + \tau^{\frac{\beta+1}{2}})W_1(\tau)}{\sqrt{t-\tau}} d\tau + C_{46}t^{-\frac{1}{2}} \int_0^t \frac{\tau W_1^2(\tau)}{\sqrt{t-\tau}} d\tau. \quad (50)$$

Нехай $\gamma \leq 1$. Тоді з (50) матимемо

$$W_1(t) = C_{47} + C_{48}t^{-\frac{1}{2}} \int_0^t \frac{\tau^\gamma (W_1(\tau) + 1)^2}{\sqrt{t-\tau}} d\tau,$$

або, позначивши $W_2(t) = W_1(t) + 1$,

$$W_2(t) \leq C_{49} + \frac{C_{48}}{\sqrt{t}} \int_0^t \frac{\tau^\gamma W_2^2(\tau)}{\sqrt{t-\tau}} d\tau. \quad (51)$$

Піднесемо обидві частини (51) до квадрата, використовуючи нерівності Коші та Коші – Буняковського

$$W_2^2(t) \leq 2C_{49}^2 + 2C_{48}^2 t^{\gamma+\frac{1}{2}} \int_0^t \frac{\tau^{\gamma-1} W_2^4(\tau)}{\sqrt{t-\tau}} d\tau.$$

В останній нерівності змінимо t на σ і, домноживши на $\frac{1}{\sqrt{t-\sigma}}$, проінтегруємо її по σ від 0 до t

$$\int_0^t \frac{W_2^2(\sigma)}{\sqrt{t-\sigma}} d\sigma \leq C_{50} \sqrt{t} + C_{51} t^{\gamma+\frac{1}{2}} \int_0^t \tau^{\gamma-1} W_2^4(\tau) d\tau.$$

Використовуючи останню нерівність в (51), одержимо

$$W_2(t) \leq C_{52} + C_{53} \int_0^t \frac{W_2^4(\tau)}{\tau^{1-\gamma}} d\tau. \quad (52)$$

Позначимо

$$\chi(t) = C_{52} + C_{53} \int_0^t \frac{W_2^4(\tau)}{\tau^{1-\gamma}} d\tau. \quad (53)$$

Тоді з (52) отримаємо $W_2(t) \leq \chi(t)$. Продиференціювавши (53) і використавши останню нерівність, знаходимо

$$\chi'(t) \leq \frac{C_{53}}{t^{1-\gamma}} \chi^4(t),$$

звідки

$$\chi(t) \leq \frac{C_{52} \sqrt[3]{\gamma}}{\sqrt[3]{\gamma - 3C_{52}^3 C_{53} t^\gamma}}.$$

Вибираючи число $t_3, 0 < t_3 \leq T$ так, щоб $\gamma - 3C_{52}^3 C_{53} t_3^\gamma > 0$, матимемо $\chi(t) \leq M_3$, або $W_2(t) \leq M_3, t \in [0, t_3]$. У випадку $\gamma > 1$ нерівність (50) зводиться до вигляду

$$W_2(t) \leq C_{54} + C_{55} \int_0^t \frac{W_2^2(\tau)}{\sqrt{t-\tau}} d\tau,$$

звідки, застосовуючи ті самі міркування, що й при розв'язанні (51), знаходимо $W_2(t) \leq M_4, t \in [0, t_4]$, де число $t_4, 0 < t_4 \leq T$ визначається сталими C_{54}, C_{55} . Отже,

$$|\omega(y, t)| \leq \frac{M_5}{t^{\frac{\beta-1}{2}}}, \quad (y, t) \in [0, 1] \times (0, t_5], \quad (54)$$

де $M_5 = \max\{M_3, M_4\}$, $t_5 = \min\{t_3, t_4\}$. Підставляючи (46), (54) в (37), (38), одержимо

$$|p(t)| \leq M_6 t^{\frac{\beta-1}{2}+\gamma}, \quad |r(t)| \leq M_7 t^{\frac{\beta-1}{2}+\gamma}, \quad t \in [0, t_5]. \quad (55)$$

Зауважимо, що згідно з (42) і (48)

$$\omega(0, t) \geq \frac{M_8}{t^{\frac{\beta-1}{2}}}, \quad t \in (0, t_5]. \quad (56)$$

Отже, знайдено апriorні оцінки розв'язків системи (18), (19), (23)-(27). Введемо нову функцію $\tilde{\omega}(y, t) = \omega(y, t)t^{\frac{\beta-1}{2}}$ і подамо систему (18), (19), (23)-(27) у вигляді

$$v(y, t) = v_0(y, t) + \int_0^t \int_0^1 G_1(y, t, \eta, \tau) \left(c(\eta h_3(\tau) + h_1(\tau), \tau) v(\eta, \tau) + \frac{b(\eta h_3(\tau) + h_1(\tau), \tau) + p(\tau) + \eta r(\tau) \tilde{\omega}(\eta, \tau)}{h_3(\tau) \tau^{\frac{\beta-1}{2}}} \right) d\eta d\tau, \quad (y, t) \in \overline{Q}_{t_0}, \quad (57)$$

$$\tilde{\omega}(y, t) = \omega_0(y, t)t^{\frac{\beta-1}{2}} + t^{\frac{\beta-1}{2}} \int_0^t \int_0^1 G_{1y}(y, t, \eta, \tau) \left(c(\eta h_3(\tau) + h_1(\tau), \tau) v(\eta, \tau) + \frac{b(\eta h_3(\tau) + h_1(\tau), \tau) + p(\tau) + \eta r(\tau) \tilde{\omega}(\eta, \tau)}{h_3(\tau) \tau^{\frac{\beta-1}{2}}} \right) d\eta d\tau, \quad (y, t) \in \overline{Q}_{t_0}, \quad (58)$$

$$q(t) = \frac{\mu_3(t)}{t^{\frac{\beta+1}{2}} \tilde{\omega}(0, t) h_3(t)}, \quad t \in [0, t_0], \quad (59)$$

$$h_3(t) = \frac{\mu_4(t)}{\int_0^1 v(y, t) dy}, \quad t \in [0, t_0], \quad (60)$$

$$h_1(t) = \left(\mu_5(t) - h_3^2(t) \int_0^1 yv(y, t) dy \right) \mu_4^{-1}(t), \quad t \in [0, t_0], \quad (61)$$

$$p(t) = \left(\frac{\mu_5'(t)}{h_3(t)} - \mu_4'(t) \left(\frac{h_1(t)}{h_3(t)} + 1 \right) - b(h_1(t), t) \mu_1(t) - h_3(t) q(t) (\tilde{\omega}(0, t) t^{\frac{\beta+1}{2}} + t^\beta (\mu_1(t) - \mu_2(t))) + \int_0^1 b(yh_3(t) + h_1(t), t) v(y, t) dy - h_3(t) \int_0^1 (1-y) ((b_x(yh_3(t) + h_1(t), t) - c(yh_3(t) + h_1(t), t)) v(y, t) - f(yh_3(t) + h_1(t), t)) dy \right) \mu_1^{-1}(t), \quad t \in [0, t_0], \quad (62)$$

$$r(t) = \left(\mu_4'(t) - p(t) (\mu_2(t) - \mu_1(t)) - h_3(t) q(t) t^{\frac{\beta+1}{2}} (\tilde{\omega}(1, t) - \tilde{\omega}(0, t)) + b(h_1(t), t) \mu_1(t) - b(h_3(t) + h_1(t), t) \mu_2(t) + h_3(t) \int_0^1 ((b_x(yh_3(t) + h_1(t), t) - c(yh_3(t) + h_1(t), t)) v(y, t) - f(yh_3(t) + h_1(t), t)) dy \right) \mu_2^{-1}(t), \quad t \in [0, t_0], \quad (63)$$

де $v_0(y, t), \omega_0(y, t)$ визначаються формулами (21), (22), а $t_0 = \min\{t_i, i = \overline{1, 5}\}$. Систему (57)-(63) подамо у вигляді операторного рівняння

$$w = Pw,$$

де $w = (q, h_1, h_3, p, r, v, \tilde{\omega})$, а оператор P визначається правими частинами рівнянь (57)-(63). Через N позначимо множину $N = \{(q, h_1, h_3, p, r, v, \tilde{\omega}) \in (C[0, t_0])^3 \times (C(\overline{Q}_{t_0}))^2 : B_0 \leq q(t) \leq B_1, |h_1(t)| \leq H_2, H_0 \leq h_3(t) \leq H_1, |p(t)| \leq M_6 t^{\frac{\beta-1}{2} + \gamma}, |r(t)| \leq M_7 t^{\frac{\beta-1}{2} + \gamma}, M_1 \leq v(y, t) \leq M_2, |\tilde{\omega}(y, t)| \leq M_5, \tilde{\omega}(0, t) \geq M_8 > 0\}$. Згадані оцінки дають право стверджувати, що множина N – замкнена й опукла, а оператор P переводить її в себе. Те, що оператор P цілком неперервний, доводиться як в [2], [6]. Тоді згідно з теоремою Шаудера існує розв'язок системи рівнянь (18), (19), (23)-(27), а отже, і розв'язок задачі (7)-(12) при $(y, t) \in [0, 1] \times [0, t_0]$.

4. Доведення єдиності розв'язку задачі (7)-(12). На підставі еквівалентності задачі (7)-(12) та системи рівнянь (18), (19), (23)-(27), доведемо єдиність розв'язку згаданої системи. Припустимо, що існує два розв'язки $(q_i(t), h_{1i}(t), h_{3i}(t), p_i(t), r_i(t), v_i(y, t), \omega_i(y, t)), i = 1, 2$, системи рівнянь (18), (19), (23)-(27). Позначимо $q(t) = q_1(t) - q_2(t)$, $h_1(t) = h_{11}(t) - h_{12}(t)$, $h_3(t) = h_{31}(t) - h_{32}(t)$, $p(t) = p_1(t) - p_2(t)$, $r(t) = r_1(t) - r_2(t)$, $v(y, t) = v_1(y, t) - v_2(y, t)$,

$\omega(y, t) = \omega_1(y, t) - \omega_2(y, t)$. Зазначені різниці задовольняють таку систему рівнянь

$$\begin{aligned}
 v(y, t) = & v_0^*(y, t) + \int_0^t \int_0^1 (G_1^{(1)}(y, t, \eta, \tau) - G_1^{(2)}(y, t, \eta, \tau)) \left(c(\eta h_{31}(\tau) + h_{11}(\tau), \tau) v_1(\eta, \tau) + \right. \\
 & + \frac{b(\eta h_{31}(\tau) + h_{11}(\tau), \tau) + p_1(\tau) + \eta r_1(\tau)}{h_{31}(\tau)} \omega_1(\eta, \tau) \Big) d\eta d\tau + \int_0^t \int_0^1 G_1^{(2)}(y, t, \eta, \tau) \times \\
 & \times \left(\left(\frac{p(\tau)}{h_{31}(\tau)} + \frac{\eta r(\tau)}{h_{31}(\tau)} + \frac{b(\eta h_{31}(\tau) + h_{11}(\tau), \tau) - b(\eta h_{32}(\tau) + h_{12}(\tau), \tau)}{h_{31}(\tau)} \right) \omega_1(\eta, \tau) - \right. \\
 & - \frac{h_3(\tau)}{h_{31}(\tau) h_{32}(\tau)} b(\eta h_{32}(\tau) + h_{12}(\tau), \tau) \omega_1(\eta, \tau) + \frac{b(\eta h_{32}(\tau) + h_{12}(\tau), \tau) + p_2(\tau) + \eta r_2(\tau)}{h_{32}(\tau)} \times \\
 & \times \omega(\eta, \tau) + (c(\eta h_{31}(\tau) + h_{11}(\tau), \tau) - c(\eta h_{32}(\tau) + h_{12}(\tau), \tau)) v_1(\eta, \tau) + \\
 & \left. + c(\eta h_{32}(\tau) + h_{12}(\tau), \tau) v(\eta, \tau) \right) d\eta d\tau, \quad (y, t) \in \overline{Q}_T, \quad (64)
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 \omega(y, t) = & \omega_0^*(y, t) + \int_0^t \int_0^1 (G_{1y}^{(1)}(y, t, \eta, \tau) - G_{1y}^{(2)}(y, t, \eta, \tau)) \left(c(\eta h_{31}(\tau) + h_{11}(\tau), \tau) \times \right. \\
 & \times v_1(\eta, \tau) + \frac{b(\eta h_{31}(\tau) + h_{11}(\tau), \tau) + p_1(\tau) + \eta r_1(\tau)}{h_{31}(\tau)} \omega_1(\eta, \tau) \Big) d\eta d\tau + \\
 & + \int_0^t \int_0^1 G_{1y}^{(2)}(y, t, \eta, \tau) \left(\left(\frac{\eta r(\tau)}{h_{31}(\tau)} + \frac{b(\eta h_{31}(\tau) + h_{11}(\tau), \tau) - b(\eta h_{32}(\tau) + h_{12}(\tau), \tau)}{h_{31}(\tau)} + \right. \right. \\
 & + \frac{p(\tau)}{h_{31}(\tau)} \Big) \omega_1(\eta, \tau) - \frac{h_3(\tau)}{h_{31}(\tau) h_{32}(\tau)} b(\eta h_{32}(\tau) + h_{12}(\tau), \tau) \omega_1(\eta, \tau) + \\
 & + \frac{b(\eta h_{32}(\tau) + h_{12}(\tau), \tau) + p_2(\tau) + \eta r_2(\tau)}{h_{32}(\tau)} \omega(\eta, \tau) + (c(\eta h_{31}(\tau) + h_{11}(\tau), \tau) - \\
 & \left. - c(\eta h_{32}(\tau) + h_{12}(\tau), \tau)) v_1(\eta, \tau) + c(\eta h_{32}(\tau) + h_{12}(\tau), \tau) v(\eta, \tau) \right) d\eta d\tau, \quad (y, t) \in Q_T, \quad (65)
 \end{aligned}$$

$$q(t) = -\frac{h_3(t)q_1(t)}{h_{32}(t)} - \frac{t^\beta q_1(t)q_2(t)h_{31}(t)}{\mu_3(t)} \omega(0, t), \quad t \in [0, T], \quad (66)$$

$$h_3(t) = \frac{h_{31}(t)h_{32}(t)}{\mu_4(t)} \int_0^1 v(y, t) dy, \quad t \in [0, T], \quad (67)$$

$$h_1(t)\mu_4(t) = h_3(t)(h_{31}(t) + h_{32}(t)) \int_0^1 y v_1(y, t) dy + h_{32}^2(t) \int_0^1 y v(y, t) dy, \quad t \in [0, T], \quad (68)$$

$$\begin{aligned}
p(t)\mu_1(t) &= -\frac{\mu'_5(t)h_3(t)}{h_{31}(t)h_{32}(t)} - \mu'_4(t) \left(\frac{h_1(t)}{h_{31}(t)} + \frac{h_{12}(t)h_3(t)}{h_{31}(t)h_{32}(t)} \right) - t^\beta ((h_3(t)q_1(t) + \\
&+ h_{32}(t)q(t))\omega_1(0, t) + h_{32}(t)q_2(t)\omega(0, t) + (h_3(t)q_1(t) + h_{32}(t)q(t))(\mu_1(t) - \mu_2(t))) - \\
&- (b(h_{11}(t), t) - b(h_{12}(t), t))\mu_1(t) + \int_0^1 ((b(yh_{31}(t) + h_{11}(t), t) - b(yh_{32}(t) + h_{12}(t), t)) \times \\
&\times v_1(y, t) + v(y, t)b(yh_{32}(t) + h_{12}(t), t)) dy - h_3(t) \int_0^1 (1-y)((b_x(yh_{31}(t) + h_{11}(t), t) - \\
&- c(yh_{31}(t) + h_{11}(t), t))v_1(y, t) - f(yh_{31}(t) + h_{11}(t), t)) dy - h_{32}(t) \int_0^1 (1-y) \times \\
&\times \left((b_x(yh_{31}(t) + h_{11}(t), t) - b_x(yh_{32}(t) + h_{12}(t), t)) - (c(yh_{31}(t) + h_{11}(t), t) - \right. \\
&- c(yh_{32}(t) + h_{12}(t), t)))v_1(y, t) + (b_x(yh_{32}(t) + h_{12}(t), t) - c(yh_{32}(t) + h_{12}(t), t)) \times \\
&\times v(y, t) - (f(yh_{31}(t) + h_{11}(t), t) - f(yh_{32}(t) + h_{12}(t), t))) dy, \quad t \in [0, T], \quad (69)
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
p(t)(\mu_2(t) - \mu_1(t)) + r(t)\mu_2(t) &= -(h_3(t)q_1(t) + h_{32}(t)q(t))t^\beta(\omega_1(1, t) - \omega_1(0, t)) - \\
&- h_{32}(t)q_2(t)t^\beta(\omega(1, t) - \omega(0, t)) + (b(h_{11}(t), t) - b(h_{12}(t), t))\mu_1(t) - \\
&- (b(h_{31}(t) + h_{11}(t), t) - b(h_{32}(t) + h_{12}(t), t))\mu_2(t) + h_3(t) \int_0^1 ((b_x(yh_{31}(t) + h_{11}(t), t) - \\
&- c(yh_{31}(t) + h_{11}(t), t))v_1(y, t) - f(yh_{31}(t) + h_{11}(t), t)) dy + h_{32}(t) \int_0^1 \left(v_1(y, t) \times \right. \\
&\times ((b_x(yh_{31}(t) + h_{11}(t), t) - b_x(yh_{32}(t) + h_{12}(t), t)) - (c(yh_{31}(t) + h_{11}(t), t) - \\
&- c(yh_{32}(t) + h_{12}(t), t))) + (b_x(yh_{32}(t) + h_{12}(t), t) - c(yh_{32}(t) + h_{12}(t), t))v(y, t) - \\
&\left. - (f(yh_{31}(t) + h_{11}(t), t) - f(yh_{32}(t) + h_{12}(t), t))) dy, \quad t \in [0, T], \quad (70)
\end{aligned}$$

де $v_0^*(y, t) = v_{01}(y, t) - v_{02}(y, t)$, $\omega_0^*(y, t) = \omega_{01}(y, t) - \omega_{02}(y, t)$, $v_{0i}(y, t)$, $\omega_{0i}(y, t)$, $i = 1, 2$, визначаються рівностями (21), (22), $G_i^{(j)}(y, t, \eta, \tau)$, $i, j = 1, 2$, - функції Гріна i -ї крайової задачі для рівняння

$$v_{jt} = q_j(t)t^\beta v_{jyy} + f(yh_{3j}(t) + h_{1j}(t), t).$$

Припущення теореми забезпечують правильність рівності

$$b(yh_{31}(t) + h_{11}(t), t) - b(yh_{32}(t) + h_{12}(t), t) = (y(h_{31}(t) - h_{32}(t)) + (h_{11}(t) - h_{12}(t))) \times \\ \times \int_0^1 b_x(y(h_{32}(t) + \sigma(h_{31}(t) - h_{32}(t)) + h_{12}(t) + \sigma(h_{11}(t) - h_{12}(t))), t) d\sigma, \quad (71)$$

що правильна для функцій $b_x(yh_3(t) + h_1(t), t)$, $c(yh_3(t) + h_1(t), t)$, $f(yh_3(t) + h_1(t), t)$.

Оцінимо функцію $q(t)$, використовуючи рівняння (66). Позначимо $V(t) = \max_{y \in [0,1]} |v(y, t)|$, $W(t) = \max_{y \in [0,1]} |\omega(y, t)|$; $\tilde{q}_{max}(t) = \max_{0 \leq \tau \leq t} |q(\tau)|$, $\tilde{h}_{3max}(t) = \max_{0 \leq \tau \leq t} |h_3(\tau)|$.

Оскільки $q_i(t)$, $i = 1, 2$ розв'язки системи (18), (19), (23)-(27), то для них справджуються оцінки (45). Тоді з (66) отримуємо

$$\tilde{q}_{max}(t) \leq \frac{t^\beta K_{max}^4(t) h_{32max}(t)}{(1-r)^4 h_{31min}^2(t) h_{32min}^2(t) \mu_3(t)} |\omega(0, t)| + C_{56} \tilde{h}_{3max}(t). \quad (72)$$

Спочатку оцінимо величини $|v(y, t)|$, $|\omega(y, t)|$, $|p(t)|$, $|r(t)|$, $|h_1(t)|$, від яких залежать оцінки $|\omega(0, t)|$ та $h_{3max}(t)$. Розглянемо деякі з доданків, які входять до $v_0^*(y, t)$, $\omega_0^*(y, t)$. Використовуючи припущення теореми та оцінки (31), (33), знаходимо

$$|Q_1| = \left| \int_0^t \int_0^1 (G_1^{(1)}(y, t, \eta, \tau) - G_1^{(2)}(y, t, \eta, \tau)) f(\eta h_{31}(\tau) + h_{11}(\tau), \tau) d\eta d\tau \right| \leq \\ \leq C_{57} t^{\frac{\beta+1}{2} + \gamma} \tilde{q}_{max}(t), \quad (73)$$

$$|Q_2| = \left| \int_0^t \int_0^1 (G_1^{(2)}(y, t, 0, \tau) (f(\eta h_{31}(\tau) + h_{11}(\tau), \tau) - f(\eta h_{32}(\tau) + h_{12}(\tau), \tau))) d\eta d\tau \right| \leq \\ \leq C_{58} t^{\frac{\beta+1}{2} + \gamma} (\tilde{h}_{3max}(t) + |h_1(t)|),$$

$$|R_1| = \left| \int_0^t (G_2^{(2)}(y, t, 0, \tau) (f(h_{11}(\tau), \tau) - f(h_{12}(\tau), \tau))) d\tau \right| \leq C_{59} t^\gamma |h_1(t)|,$$

$$|R_2| = \left| \int_0^t (G_2^{(2)}(y, t, 0, \tau) (f(h_{31}(\tau) + h_{11}(\tau), \tau) - f(h_{32}(\tau) + h_{12}(\tau), \tau))) d\tau \right| \leq \\ \leq C_{60} t^\gamma (\tilde{h}_{3max}(t) + |h_1(t)|),$$

$$|R_3| = \left| \int_0^t \int_0^1 (G_2^{(2)}(y, t, \eta, \tau) h_{32}(\tau) (f_x(\eta h_{31}(\tau) + h_{11}(\tau), \tau) - f_x(\eta h_{32}(\tau) + h_{12}(\tau), \tau))) d\eta d\tau \right| \leq \\ \leq C_{61} t (\tilde{h}_{3max}(t) + |h_1(t)|).$$

Всі інші доданки оцінюють як в [2]. У результаті отримуємо

$$|v_0^*(y, t)| \leq C_{62} \tilde{q}_{max}(t) + C_{63} t^{\frac{\beta+1}{2}+\gamma} (\tilde{h}_{3max}(t) + |h_1(t)|), \quad t \in [0, T], \quad (74)$$

$$|\omega_0^*(y, t)| \leq \frac{C_{64} \tilde{q}_{max}(t)}{t^{\frac{\beta-1}{2}}} + C_{65} t^\gamma (\tilde{h}_{3max}(t) + |h_1(t)|), \quad t \in (0, T]. \quad (75)$$

Для оцінки $h_3(t)$ підставимо (64) в (67).

Розглянемо доданок $S_1 = \int_0^1 dy \int_0^1 (G_1^{(1)}(y, t, \eta, 0) - G_1^{(2)}(y, t, \eta, 0)) \varphi(\eta h_{30} + h_{10}) d\eta$. Змінивши порядок інтегрування та використавши рівність

$$\int_0^1 G_1(y, t, \eta, 0) d\eta = 1 - \int_0^t G_{1\eta}(y, t, 0, \tau) \tau^\beta q(\tau) d\tau + \int_0^t G_{1\eta}(y, t, 1, \tau) \tau^\beta q(\tau) d\tau,$$

одержимо

$$\begin{aligned} S_1 &= \int_0^1 \varphi(\eta h_{30} + h_{10}) \left(- \int_0^t (G_{1y}^{(1)}(\eta, t, 0, \tau) - G_{1y}^{(2)}(\eta, t, 0, \tau)) \tau^\beta q_1(\tau) d\tau - \right. \\ &- \int_0^t G_{1y}^{(2)}(\eta, t, 0, \tau) \tau^\beta q(\tau) d\tau + \int_0^t (G_{1y}^{(1)}(\eta, t, 1, \tau) - G_{1y}^{(2)}(\eta, t, 1, \tau)) \tau^\beta q_1(\tau) d\tau + \\ &\left. + \int_0^t G_{1y}^{(2)}(\eta, t, 1, \tau) \tau^\beta q(\tau) d\tau \right) d\eta = \sum_{i=1}^4 S_{1,i}. \end{aligned}$$

Оскільки $G_{1y}(\eta, t, y, \tau) = -G_{2\eta}(\eta, t, y, \tau)$, то для $S_{1,1}$ маємо

$$\begin{aligned} S_{1,1} &= \int_0^t \tau^\beta q_1(\tau) d\tau \int_0^1 (G_{2\eta}^{(1)}(\eta, t, 0, \tau) - G_{2\eta}^{(2)}(\eta, t, 0, \tau)) \varphi(\eta h_{30} + h_{10}) d\eta = \\ &= \int_0^t \tau^\beta q_1(\tau) \left((G_2^{(1)}(1, t, 0, \tau) - G_2^{(2)}(1, t, 0, \tau)) \varphi(h_{30} + h_{10}) - (G_2^{(1)}(0, t, 0, \tau) - G_2^{(2)}(0, t, 0, \tau)) \times \right. \\ &\left. \times \varphi(h_{10}) - h_{30} \int_0^1 (G_2^{(1)}(\eta, t, 0, \tau) - G_2^{(2)}(\eta, t, 0, \tau)) \varphi'(\eta h_{30} + h_{10}) d\eta \right) d\tau, \end{aligned}$$

звідки знаходимо $|S_{1,1}| \leq C_{66} t^{\frac{\beta+1}{2}} \tilde{q}_{max}(t)$. Оцінюючи всі інші доданки подібно, з (67) отримуємо

$$\begin{aligned} \tilde{h}_{3max}(t) &\leq C_{67} t^\gamma \tilde{q}_{max}(t) + C_{68} t^{\gamma+1} (\tilde{h}_{3max}(t) + |h_1(t)|) + \frac{C_{69}}{t^{\frac{\beta-1}{2}}} (|p(t)| + |r(t)|) + \\ &+ C_{70} t^{\frac{\beta+1}{2}+\gamma} W(t) + C_{71} t^{\frac{\beta+1}{2}+\gamma} V(t). \end{aligned} \quad (76)$$

З рівностей (68)-(70) знаходимо

$$|h_1(t)| \leq C_{72} \tilde{h}_{3max}(t) + C_{73} V(t), \quad (77)$$

$$|p(t)| \leq C_{74} t^{\frac{\beta-1}{2}+\gamma} \tilde{q}_{max}(t) + C_{75} t^\gamma (|p(t)| + |r(t)|) + C_{76} t^{\frac{\beta-1}{2}+\gamma} V(t) + C_{77} t^\beta W(t), \quad (78)$$

$$|r(t)| \leq C_{78} t^{\frac{\beta-1}{2}+\gamma} \tilde{q}_{max}(t) + C_{79} t^\gamma (|p(t)| + |r(t)|) + C_{80} t^{\frac{\beta-1}{2}+\gamma} V(t) + C_{81} t^\beta W(t). \quad (79)$$

Враховуючи (74), (75), із (64), (65) одержуємо

$$V(t) \leq C_{82} \tilde{q}_{max}(t) + C_{83} t^\gamma (\tilde{h}_{3max}(t) + |h_1(t)|) + C_{84} \int_0^t \left(\tau^{\frac{\beta-1}{2}+\gamma} (V(\tau) + W(\tau)) + \frac{|p(\tau)| + |r(\tau)|}{\tau^{\frac{\beta-1}{2}}} \right) d\tau, \quad t \in [0, T], \quad (80)$$

$$W(t) \leq \frac{C_{85} \tilde{q}_{max}(t)}{t^{\frac{\beta-1}{2}}} + \frac{C_{86} (\tilde{h}_{3max}(t) + |h_1(t)|)}{t^{\frac{\beta-1}{2}}} + \frac{C_{87}}{t^{\frac{\beta}{2}}} \int_0^t \frac{\tau^{\frac{\beta-1}{2}+\gamma} V(\tau) + \tau^{\frac{\beta-1}{2}+\gamma} W(\tau) + \frac{|p(\tau)| + |r(\tau)|}{\tau^{\frac{\beta-1}{2}}}}{\sqrt{t-\tau}} d\tau, \quad t \in (0, T]. \quad (81)$$

Розв'язуючи систему нерівностей (76)-(81), знаходимо

$$V(t) \leq C_{88} \tilde{q}_{max}(t), \quad t \in [0, t_4], \quad W(t) \leq \frac{C_{89}}{t^{\frac{\beta-1}{2}}} \tilde{q}_{max}(t), \quad t \in (0, t_6], \quad (82)$$

$$|p(t)| \leq C_{90} t^{\frac{\beta-1}{2}+\gamma} \tilde{q}_{max}(t), \quad |r(t)| \leq C_{91} t^{\frac{\beta-1}{2}+\gamma} \tilde{q}_{max}(t), \quad t \in [0, t_6], \quad (83)$$

$$|h_1(t)| \leq C_{92} \tilde{q}_{max}(t), \quad \tilde{h}_{3max}(t) \leq C_{93} t \tilde{q}_{max}(t), \quad t \in [0, t_6], \quad (84)$$

де число t_6 , $0 < t_6 \leq T$ залежить від сталих згаданої системи.

Оцінимо точніше один з доданків, який входить до $\omega(0, t)$, а саме:

$$\begin{aligned} R_4 &= \int_0^t |G_2^{(1)}(0, t, 0, \tau) - G_2^{(2)}(0, t, 0, \tau)| (f(h_1(\tau), \tau) - \mu'_1(\tau)) d\tau = \\ &= \frac{1}{\sqrt{\pi}} \int_0^t \left| \frac{1}{\sqrt{\theta_1(t) - \theta_1(\tau)}} - \frac{1}{\sqrt{\theta_2(t) - \theta_2(\tau)}} \right| (f(h_1(\tau), \tau) - \mu'_1(\tau)) d\tau + \\ &+ \frac{2}{\sqrt{\pi}} \int_0^t \left| \frac{f(h_1(\tau), \tau) - \mu'_1(\tau)}{\sqrt{\theta_1(t) - \theta_1(\tau)}} \times \sum_{n=1}^{\infty} \exp\left(-\frac{n^2}{\theta_1(t) - \theta_1(\tau)}\right) - \frac{f(h_1(\tau), \tau) - \mu'_1(\tau)}{\sqrt{\theta_2(t) - \theta_2(\tau)}} \times \right. \\ &\quad \left. \times \sum_{n=1}^{\infty} \exp\left(-\frac{n^2}{\theta_2(t) - \theta_2(\tau)}\right) \right| d\tau = \sum_{i=1}^2 R_{4,i}. \end{aligned}$$

Доданок $R_{4,2}$ подамо у вигляді

$$R_{4,2} = \frac{2}{\sqrt{\pi}} \int_0^t (f(h_1(\tau), \tau) - \mu'_1(\tau)) \left| \int_{\theta_2(t) - \theta_2(\tau)}^{\theta_1(t) - \theta_1(\tau)} \frac{d}{dz} \left(\frac{1}{\sqrt{z}} \sum_{n=1}^{\infty} \exp\left(-\frac{n^2}{z}\right) \right) dz \right| d\tau,$$

звідки, враховуючи обмеженість підінтегрального виразу та нерівність

$$|\theta_1(t) - \theta_1(\tau) - \theta_2(t) + \theta_2(\tau)| \leq \int_{\tau}^t |q(\sigma)| \sigma^{\beta} d\sigma \leq \frac{t^{\beta+1} - \tau^{\beta+1}}{\beta + 1} \tilde{q}_{max}(t), \quad (85)$$

маємо $R_{4,2} \leq C_{94} t^{\beta+2} \tilde{q}_{max}(t)$. Для оцінки $R_{4,1}$ використаємо (44), (85) та нерівності

$$\theta_i(t) - \theta_i(\tau) = \int_{\tau}^t |q(\sigma)| \sigma^{\beta} d\sigma \geq \frac{K_{min}^2(t)}{h_{3imax}^2(t)(1+r)^2} \frac{t^{\beta+1} - \tau^{\beta+1}}{\beta + 1}, \quad i = 1, 2,$$

$$\begin{aligned} R_{4,1} &\leq \frac{\sqrt{\beta+1}(1+r)^3 \tilde{q}_{max}(t) h_{31max}(t) h_{32max}(t)}{K_{min}^3(t) \left(\frac{1}{h_{31max}(t)} + \frac{1}{h_{32max}(t)} \right)} \int_0^t \frac{f(h_1(\tau), \tau) - \mu'_1(\tau)}{\sqrt{t^{\beta+1} - \tau^{\beta+1}}} d\tau \leq \\ &\leq \frac{(1+r)^3 h_{31max}^2(t) h_{32max}^2(t) \mu_3(t)}{t^{\beta} K_{min}^4(t) (h_{31max}(t) + h_{32max}(t))} \tilde{q}_{max}(t). \end{aligned}$$

Для оцінки всіх інших доданків $\omega(0, t)$ врахуємо нерівності (82)-(84). Отримаємо

$$|\omega(0, t)| \leq \left(C_{95} + \frac{(1+r)^3 h_{31max}^2(t) h_{32max}^2(t) \mu_3(t)}{t^{\beta} K_{min}^4(t) (h_{31max}(t) + h_{32max}(t))} + C_{96} t^{\gamma - \frac{\beta-1}{2}} \right) \tilde{q}_{max}(t). \quad (86)$$

Підставивши (84), (86) в (72), одержимо

$$\begin{aligned} \tilde{q}_{max}(t) &\leq \left(C_{97} t^{\frac{\beta-1}{2}} + \frac{(1+r)^4 K_{max}^4(t) h_{31max}^2(t) h_{32max}^3(t)}{(1-r)^4 K_{min}^4(t) h_{31min}^2(t) h_{32min}^2(t) (h_{31max}(t) + h_{32max}(t))} + \right. \\ &\quad \left. + C_{98} t^{\gamma} + C_{99} t \right) \tilde{q}_{max}(t), \quad t \in [0, t_6]. \end{aligned} \quad (87)$$

Оскільки $\lim_{t \rightarrow +0} K_{max}(t) = \lim_{t \rightarrow +0} K_{min}(t)$, $\lim_{t \rightarrow +0} h_{3imax}(t) = \lim_{t \rightarrow +0} h_{3imin}(t) = h_{30}$, $i = 1, 2$, то для заданого $r : 0 < r < 1$ існує таке число $t_7 : 0 < t_7 \leq T$, що

$$\begin{aligned} \frac{K_{max}^4(t) h_{31max}^2(t) h_{32max}^3(t)}{K_{min}^4(t) h_{31min}^2(t) h_{32min}^2(t) (h_{31max}(t) + h_{32max}(t))} &\leq \frac{1+r}{2}, \quad t \in [0, t_7], \\ C_{97} t^{\frac{\beta-1}{2}} + C_{98} t^{\gamma} + C_{99} t &\leq r, \quad t \in [0, t_7]. \end{aligned}$$

Зафіксуємо число r так, щоб $0 < r < \frac{\sqrt[5]{2}-1}{\sqrt[5]{2}+1}$. Тоді

$$C_{97} t^{\frac{\beta-1}{2}} + \frac{(1+r)^4 K_{max}^4(t) h_{31max}^2(t) h_{32max}^3(t)}{(1-r)^4 K_{min}^4(t) h_{31min}^2(t) h_{32min}^2(t) (h_{31max}(t) + h_{32max}(t))} + C_{98} t^{\gamma} + C_{99} t \leq$$

$$\leq \frac{(1+r)^5}{2(1-r)^4} + r < 1.$$

У результаті з (87) матимемо $\tilde{q}_{max}(t) \leq 0, t \in [0, t_7]$, що неможливо. Отже, $\tilde{q}_{max}(t) \equiv 0, t \in [0, T_0]$, де $T_0 = \min\{t_0, t_6, t_7\}$, звідси $q(t) \equiv 0, h(t) \equiv 0, p(t) \equiv 0, t \in [0, T_0]$, $v(y, t) \equiv 0, \omega(y, t) \equiv 0, (y, t) \in [0, 1] \times [0, T_0]$, що й завершує доведення теореми.

1. Салдіна Н. Обернена задача для параболічного рівняння з виродженням // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. мех.-мат. – 2005. – Вип. 64. – С. 245-257.
2. Іванчов М. І., Салдіна Н. В. Обернена задача для параболічного рівняння з сильним степеневим виродженням // Укр. мат. журн. – 2006. – Т. 58, №11. – С. 1487-1500.
3. Баранська І. Визначення старшого коефіцієнта у параболічному рівнянні в області з невідомими межами // Вісн. Львів. ун-ту. Серія мех.-мат. – 2005. – Вип. 64. – С. 20-38.
4. Гринців Н. Обернена задача для параболічного рівняння з виродженням в області з вільною межею // Вісн. Львів. ун-ту. Серія мех.-мат. – 2006. – Вип. 66. – С. 45-59.
5. Ладыженская О. А., Солонников В. А., Уралъцева Н. Н. Линейные и квазилинейные уравнения параболического типа. – М., 1967.
6. Ivanchov M. Inverse problems for equations of parabolic type. – Lviv, 2003.

AN INVERSE PROBLEM FOR A STRONGLY DEGENERATE PARABOLIC EQUATION IN A DOMAIN WITH FREE BOUNDARIES

Nadiya HRYNTSIV

*Ivan Franko National University of L'viv,
79000, L'viv, Universytets'ka str., 1*

In the domain with free boundaries there is investigated an inverse problem of determination the coefficient at the higher - order derivative in a strongly degenerate complete parabolic equation. Conditions of existence and uniqueness of the classical solution to this problem are established.

Key words: inverse problem, strong power degeneration, free boundaries, parabolic equation.

Стаття надійшла до редколегії 31.08.2007

Прийнята до друку 24.10.2007